

УДК 368.911 : 368.36

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

О. Р. Кривицька

Національний університет «Острозька академія»

вул. Семінарська 2, м. Острог, Рівненська обл., 35800, Україна. E-mail: olha.kryvytska@oa.edu.ua

В статті досліджено актуальні питання державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в Україні, що зумовлено соціальною важливістю страхування життя в економіці країни. Особливо гостро акцентується увага суспільства на ньому в умовах політичних, економічних, демографічних та інших викликів. В статті застосовано методи порівняння, синтезу та аналізу при дослідженні діючої нормативно-правової бази державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя. Основу статті складають законодавчі акти, наукові праці, матеріали періодичних видань. Проаналізовано особливості та стан сучасного нормативно-правового поля державного регулювання страховиків. Визначено передумови та мету державного регулювання діяльності виходячи із того, що саме компаніям зі страхування життя належить унікальна роль в пенсійній реформі. Охарактеризовано об'єкти та суб'єкти державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя. Визначено необхідність ефективного державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в забезпеченні захисту страхувальника (застрахованого). Приділено увагу сучасному стану державного регулювання механізму створення та організації діяльності компаній зі страхування життя. Проаналізовано типи систем страхового регулювання. Доведено застосування в нашій державі ліберальної моделі регулювання діяльності компаній зі страхування життя. Визначено місце державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в системі державного регулювання економіки. Відзначено, що організувавши на належному рівні механізм державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в Україні, держава бере на себе відповідальність за регулювання доходів населення. Запропоновано розглядати платоспроможність компаній головною метою контролю з боку державних страхових наглядачів. Конкретизовано та охарактеризовано функції державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя.

Ключові слова: регулювання, держава, компанія, страхування, життя, функції, об'єкт, предмет, страхувальник.

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КОМПАНИЙ ПО СТРАХОВАНИЮ ЖИЗНИ В УКРАИНЕ

О. Р. Кривицкая

Национальный университет «Острожская академия»

ул. Семинарская 2, г. Острог, Ровенская обл., 35800, Украина. E-mail: olha.kryvytska@oa.edu.ua

В статье исследованы актуальные вопросы государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни в Украине, что обусловлено социальной значимостью страхования жизни в экономике страны. Особенно остро акцентируется внимание общества на нем в условиях политических, экономических, демографических и других вызовов. В статье использованы методы сравнения, синтеза и анализа при исследовании действующей нормативно-правовой базы государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни. Основу статьи составляют законодательные акты, научные труды, материалы периодических изданий. Проанализированы особенности и современное состояние нормативно-правового поля государственного регулирования страховщиков. Определены предпосылки и цели государственного регулирования деятельности исходя из того, что именно компаниям по страхованию жизни принадлежит уникальная роль в пенсионной реформе. Охарактеризованы объекты и субъекты государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни. Определена необходимость эффективного государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни в обеспечении защиты страхователя (застрахованного). Уделено внимание современному состоянию государственного регулирования механизма создания и организации деятельности компаний по страхованию жизни. Проанализированы типы систем страхового регулирования. Доказано применение в нашей стране либеральной модели регулирования деятельности компаний по страхованию жизни. Определено место государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни в системе государственного регулирования экономики. Отмечено, что организовав на должном уровне механизм государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни в Украине, государство берет на себя ответственность за регулирование доходов населения. Предложено рассматривать платежеспособность компаний главной целью контроля со стороны государственных страховых надзоров. Конкретизированы и охарактеризованы функции государственного регулирования деятельности компаний по страхованию жизни.

Ключевые слова: регулирование, государство, компания, страхование, жизнь, функции, объект, предмет, страхователь.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Страхування життя є важливою складовою ринкової економіки так як сприяє підтриманню соціальної стабільності суспільства, є потужним інвестором національної

економіки та одним із гарантів економічної безпеки держави. Враховуючи соціальну важливість страхування життя, а також його фінансово-економічне значення в економіці країни, особливо

в умовах політичних, економічних, демографічних та інших викликів, важливим питанням постає забезпечення стабільності та надійності діяльності компаній зі страхування життя. Проте діюча практика лише актуалізує питання визначення факторів підвищення значення страхування життя та макроекономічних чинників нарощення його потужності на ринку. Важливим питанням у цьому контексті постає роль держави, яка створює умови та обмеження становлення та маневреності компаній зі страхування життя на ринку. Ключовим моментом в даному аспекті, який виходить на перший план, є вміння на державному рівні окреслити такі параметри функціонування страхування життя, які б не суперечили принципам ринкового механізму у взаємовідносинах суб'єктів та органічно вписувалися б у правила ринкової економіки.

Теоретичні аспекти сутності, значення, еволюції та механізму здійснення страхування життя розглядалися в працях таких провідних науковців України як Вовчак О. Д. [1], Гаманкова О. О. [2], Осадець С. С. [3], Фурман В. М. [4]. Ключові питання закономірностей та тенденцій існуючої практики становлення та розвитку компаній зі страхування життя в Україні відображено в працях Козьменко О. В. [5], Мних М. В. [6], Унку К. [7] та ін. Висвітленням закономірностей розвитку компаній зі страхування життя займалися Ліга страхових організацій України, Українська федерація ubezpieczenia та ін. Проте дослідженню проблематики державного регулювання страхування життя та діяльності компаній зі страхування життя у своїх працях вітчизняні науковці не приділяли значної уваги, лише праці Андрєєвої О. І. [8], Залетова О. М. [9], Плиси В. Й. [10], Швайки Л. А. [11], Шірінян Л. В. [12], Яворської Т. В. [13] були присвячені висвітленню основних аспектів державного регулювання страхового підприємництва або страхового ринку в цілому, а також досліджуваної проблематики зокрема.

Варто відзначити, що наша держава відводить зростаючу роль страхуванню життя в цілому та компаніям зі страхування життя зокрема починаючи ще з 2003 року прийняттям Верховною Радою України Законів «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» та «Про недержавне пенсійне забезпечення», якими було остаточно визначено трирівневу структуру національної пенсійної системи [14], актуальним постає питання належного рівня їх державного регулювання.

Метою дослідження є окреслення напрямків державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в Україні на основі проведеного аналізу наявного його нормативно-правового поля в сучасних умовах. Особливо гостро це питання постає в умовах невизначеності та нестабільності, яке тягне за собою необхідність збереження стабільності та відновлення економічного зростання.

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Досить важко уявити сучасне суспільство без страхової діяльності, яка зачіпає різноманітні сфери людства. Забезпечуючи зростаючі потреби суспільства в компенсації різноманітних збитків, страхування розвивалося поряд з досягненнями людства в галузі науки і техніки, промислового і сільськогосподарського виробництва, сфер послуг і транспорту та ін. Згодом страхування перетворилося в розвинену і гнучку систему соціально-економічних відносин, що включає сукупність диверсифікованих форм і методів формування цільових фондів грошових коштів, а також їх використання для відшкодування збитку при найрізноманітніших ризиках, які всесторонньо зачіпають інтереси нашого суспільства, як в економічній, так і в соціальній сфері.

Вже в XV–XVI ст. страхування стало об'єктом контролю та регламентації з боку державних органів і організацій у всіх країнах світу. Закономірним є те, що комерційна діяльність зі страхування повинна регулюватися, що реалізується з метою створення гарантій достатності коштів у страхових товариств для виплати страхового відшкодування за страховими випадками, а платоспроможність компанії – найперша мета контролю з боку державних страхових наглядачів.

Проголошення незалежності України у 1991 році стало початком становлення економіки ринкового типу, яка характеризувалась свободою підприємництва, наявністю конкуренції, відходом на другий план державної монополії та ін. Все це вимагало неабиякої консолідації зусиль з метою організації належного рівня організації всіх процесів, що супроводжували взаємовідносини між суб'єктами економіки. Досягти цього можна було за допомогою належно організованого механізму державного регулювання, оскільки саме під ним розуміють комплекс заходів держави, спрямованих на скерування поведінки товаровиробника в напрямі, необхідному для досягнення поставлених органами державної влади цілей [11, с. 37].

Закономірним є необхідність визначення місця державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в системі державного регулювання економіки (рис. 1).

Використовуючи рисунок 1 та підтримуючи думку Яворської Т. В., що «... державне регулювання страхової діяльності як структурний елемент державного регулювання економіки, здійснюється для впорядкування дій його суб'єктів, забезпечення виконання законів, відстоювання державних та суспільних інтересів» [15], доречним було б зазначити так: «Державне регулювання діяльності компаній зі страхування життя, як складова державного регулювання страхової діяльності є структурним елементом державного регулювання економіки, здійснюється для впорядкування дій його суб'єктів, забезпечення виконання законів, відстоювання державних та суспільних інтересів».

В цьому аспекті зберігатиметься вертикаль «знизу-вверх», яка також відображала б місце компаній зі страхування життя в економіці країни. Враховуючи те, що компанії зі страхування життя не лише вписуються в хронологічний ряд «страхове підприємництво – економіка», а й доповнюють його як базова, початкова структурна одиниця, потрібно проблематику державного регулювання їх діяльності також розглядати з врахуванням таких основних засад організації державного регулювання економіки як визначення його сутності, функцій, цілей, пріоритетів, суб'єктів та об'єктів.

Рисунок 1 – Місце державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в системі державного регулювання економіки*

*Розроблено автором самостійно

Необхідність державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя актуалізує і те, що виникає потреба гарантії захисту страхувальника (застрахованого), оскільки цей вид страхування має накопичувальний характер та досить довгостроковий період. Забезпечення цієї гарантії можливе через певні акценти на макрорівні – рівні самого страховика, так і важливим моментом ринкової економіки в цьому контексті має бути небайдужість і держави до цієї стратегічно важливої, з соціальної точки зору, сфери діяльності.

З еволюційної точки зору, на нашу думку, дійсно варто погодитись із тим, що вперше необхідність та роль держави у регулюванні діяльності компаній зі страхування життя визначив, хоча і непрямо, Дж. М. Кейнс, який притримувався думки, що держава повинна взяти на себе відповідальність не лише за стан виробництва, формування сукупного попиту, але й за ситуацію у сфері зайнятості, використання трудових ресурсів, регулювання доходів населення. Саме функціонування компаній зі страхування життя і є тими суб'єктами, що можна використовувати для регулювання доходів населення.

Враховуючи роль та специфіку державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в Україні закономірним постає виділення таких його функцій (таблиця 1):

Таблиця 1

Функції державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в Україні

№	Функція	Зміст
1	Інституційна	Формування державними законодавчими та регулюючими органами норм та правил страхування життя, а також розробка стратегії його розвитку
2	Контролююча	Контроль органами нагляду за дотриманням законодавства суб'єктами страхових правовідносин в сфері страхування життя
3	Регулююча	Розробка норм та нормативів, що забезпечують належний рівень платоспроможності та надійності страхових компаній «life»
4	Соціальна	Створення умов для формування належного рівня соціального забезпечення громадян, знижуючи цим самим навантаження на витратну частину бюджетів різних рівнів, особливо в умовах дефіциту бюджетних коштів
5	Захисна	Формування безпечного середовища ринкової економіки, сприяння раціональному використанню ресурсів, створення умов для безперервної діяльності суб'єктів господарювання, тим самим гарантуючи захист населення від настання непередбачуваних подій
6	Інвестиційна	Забезпечення сприятливих умов для інвестування тимчасово вільних коштів у прибутковій секторі економіки, що сприятиме їх примноженню
7	Стимулююча	Формування конкурентного середовища на страховому ринку України та сприяння розвитку міжнародного співробітництва

Розроблено автором на основі [8, с. 87–88; 13, с. 82–83].

В умовах ринкової економіки, як і в інших видах і типах економік, головними елементами механізму державного регулювання є суб'єкти та об'єкти. Суб'єкти – це носії, виразники та виконавці господарських інтересів, насамперед, соціальні групи, що відрізняються одна від одної за такими ознаками: майно, доходи, види діяльності, професії,

галузеві та регіональні інтереси. Це – наймані робітники та власники підприємств, фермери та земельні власники, управлінці та акціонери, інвестори та ін. У кожній з цих груп є свої інтереси, зумовлені їхнім соціально-економічним становищем, а також належністю до того чи іншого регіону, виду діяльності [17].

Враховуючи вищезазначене, можна виокремити наступні суб'єкти державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя в Україні: компанії зі страхування життя; страховальники; застраховані; вигодонабувачі; страхові посередники; контролюючі та регулюючі органи.

При виокремленні об'єктів державного регулювання економіки необхідно виходити із того, що береться до уваги під сутністю самої категорії «об'єкт». Якщо розглядати об'єкт як умови, процеси, відносини, елементи і сектори національного господарства, функціонування яких ринковий механізм забезпечує незадовільно або не забезпечує взагалі [16], то з цієї точки зору об'єктами державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя є: види страхування життя; канали реалізації страхування життя; відносини, що виникають між суб'єктами страхування життя.

Ефективність взаємовідносин між суб'єктами державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя залежить від рівня розуміння та усвідомлення його мети. В цьому аспекті варто погодитись із визначенням Вовчак О. Д., яка відзначила, що «... головною метою державного регулювання діяльності компаній зі страхування життя є забезпечення формування ними достатнього обсягу коштів, за рахунок яких вони зможуть виконати свої зобов'язання перед страховальниками (застрахованими) за будь-яких обставин, тобто забезпечення платоспроможності кожного конкретного страховика...» [1, с.111].

Плиса В. Й. в своїх працях акцентує увагу на виокремленні трьох типів систем страхового регулювання:

- регулювання страхування здійснюють на рівні вищих органів виконавчої влади (Японія, Німеччина, Швеція, Великобританія);
- наявність дуалістичної побудови системи нормативних актів, коли деякі аспекти страхування регулюються на національному рівні, але основні нормовстановлюючі повноваження передають місцевим (територіальним) органам влади (Канада);
- відсутність національного законодавства в сфері страхування та регулювання страхових відносин тільки на рівні місцевої влади (США) [10, с. 139].

У 2003 році компанії зі страхування життя в Україні дочекалися першої ластівки, яка віщувала стрімкий розвиток галузі – податкові пільги по груповому страхуванні життя за рахунок коштів працедавця, з віднесенням таких сум на валові витрати. У 2004 році – новий довгоочікуваний поштовх – подібні податкові пільги для фізичних осіб та старт пенсійної реформи, в якій компаніям зі страхування життя відводиться солідна роль. Галузь страхування життя в усьому світі догугується державою, оскільки компанії зі страхування життя частково беруть на себе соціальний тягар держави, знімають соціальне та психологічне навантаження з бюджету, а також дозволяють вирішити проблеми пенсійного забезпечення громадян [18].

Варто погодитись із висловленою думкою Унку К., що саме страховим компаніям належить унікальна роль у пенсійній реформі – вони і залучають кошти, і водночас є єдиною установою, здатною здійснювати довічну (звичну для нас та єдину правильну) виплату пенсії [7].

Так, в Україні з прийняттям Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» в 2003 році зазначено, що страховик, який має ліцензію на здійснення страхування життя, а також ліцензію на здійснення страхування довічних пенсій та здійснює страхування і виплату довічних пенсій за рахунок коштів накопичувальної системи пенсійного страхування, може бути одним із суб'єктів другого рівня системи накопичувального пенсійного забезпечення [19].

Також з прийняттям Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» статтею 1 визначено, що страхові організації, які отримали ліцензію на страхування життя, можуть виступати також суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення [14].

Вважаємо за доцільне відзначити, що прийняттям вищезазначених законів держава прописує механізми акумулювання населенням певних сум коштів, які сприятимуть, на її думку, формуванню фінансових ресурсів для забезпечення, принаймні, мінімально необхідних розмірів соціального забезпечення для населення за рахунок їхніх же заробітних плат. Враховуючи таку важливу місію, яку держава покладає на компанії зі страхування життя, варто звернути увагу на регулювання механізму створення та організації їх діяльності. З цієї точки зору акцентуємо увагу на виокремленні двоетапного підходу до створення компаній такого виду. В першу чергу, компанії зі страхування життя реєструються як юридичні особи (суб'єкти підприємницької діяльності), а вже потім – як страховики. Тобто, з одного боку, мова йде про організацію господарської (підприємницької) діяльності, а з іншого – про функціонування суб'єкта ринку фінансових послуг. Відповідно, ми маємо два процеси, які стосуються одного суб'єкта господарювання, проте регулюються різними нормативно-правовими актами, що дає право розглядати їх автономно один від одного і, тим самим, тягне за собою додаткові затрати на врегулювання робочих питань одного процесу.

Першочерговий етап започаткування діяльності – отримання ліцензії на здійснення діяльності. Це є найважливіший етап у діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, проте у практиці вітчизняного регулювання ми спостерігаємо наявність декількох нормативно-правових актів його регулювання. Законом України «Про страхування», який у 2001 році було викладено у новій редакції та максимально наближено до норм європейської практики, статтями 38 та 39 прописано цей процес, проте паралельно ми визначаємо наявність розпорядження Державної комісії з регулювання

ринків фінансових послуг України № 40 від 28.08.2003 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження страхової діяльності». Наявність декількох нормативно-правових актів, які доповнюють один одного, тим самим регулюючи один і той же процес, може свідчити про застосування ліберальної моделі регулювання діяльності компаній зі страхування життя в нашій державі.

ВИСНОВКИ. Отже, у вітчизняній практиці регулювання діяльності компаній зі страхування життя виникає проблема – відсутність єдиного нормативного акту, який би прописував механізм державного регулювання їх діяльності. В існуючій

практиці ми спостерігаємо наявність фрагментарного регулювання діяльності цих суб'єктів через різні акти, які регулюють ту чи іншу ланку їх діяльності. Навіть у Законі України «Про страхування» відсутній розділ чи стаття, яка була б присвячена цій проблематиці. Але в перспективі, враховуючи покладенні на компанії зі страхування життя надії з приводу можливості формування населенням додаткових джерел для самофінансування та зростаючу їх роль на ринку, все гостріше і гостріше поставатиме питання формування належного рівня регулювання відносин між цими суб'єктами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовчак О. Д. Страхування : навчальний посібник / О. Д. Вовчак. – Львів : «Новий світ – 2000», 2004. – 480 с.
2. Гаманкова О. О. Становлення ринкових відносин у сфері страхування в Україні та роль держави в регулюванні цих процесів / О. О. Гаманкова, Д. В. Гаманков // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, серія «Економіка», Вип. 113. – К.:КНУ, 2009 – С. 14–19.
3. Страхування: Підручник / Керівник авт. колективу і наук. ред. С. С. Осадець. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.
4. Фурман В. М. Державне регулювання страхового ринку як чинник його стратегічного розвитку [Текст] / В. М. Фурман // Економіка і прогнозування. – 2005. – №3. – С. 114–127.
5. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: монографія / Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. та ін. – Суми: Університетська книга, 2011. – 388 с.
6. Мних М. В. Страхування в Україні: сучасна теорія і практика. Монографія / М. В. Мних. – К.: Знання України, 2006. – 284 с.
7. Унку К. Становлення та розвиток страхування життя в Україні/ К. Унку. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/unku-k-stanovlennya-ta-rozvitok-strahuvannya-zhittya-v-ukrayini/>.
8. Андреева Е. В. Страховая деятельность и ее регулирование на современном страховом рынке / Е. В. Андреева, О. И. Русакова. – Иркутск : Изд-во БГУЭП, 2015. – 160 с.
9. Залетов О. М. Державне регулювання ринку страхування життя в умовах глобалізації світової економіки / О. М. Залетов // Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Економіка. – 2007. – №97. – С. 37–39.

10. Плиса В. Й. Страхування : підручник / В. Й. Плиса. – К. : Каравела, 2010. – 472 с.
11. Швайка Л. А. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / Л. А. Швайка. – К. : Знання, 2006. – 435с.
12. Шірінян Л. Фінансове регулювання страхового ринку: проблеми теорії та практики : монографія / Л. Шірінян. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 458 с.
13. Яворська Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2012. – 420 с.
14. Закон України “Про недержавне пенсійне забезпечення” : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
15. Яворська Т. В. Понятійно-категоріальний апарат теорії державного регулювання страхового підприємництва / Т. В. Яворська. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/natural/Nvuu/Ekon/2010_29_2/statti/67.htm
16. Суб'єкти і об'єкти державного регулювання економіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1800010245346/politekonomiya/subyekti_obyekti_derzhavnogo_regulyuvannya_ekonomiki
17. Об'єкти, суб'єкти та головні важелі державного регулювання економіки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uchebnik-online.com/123/650.html>
18. Український ринок страхування життя очима національного лідера. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.taslife.com.ua/uk/pro_kompaniyu/presentr/zmi-pro-nas/detaljno/ukrainskij-rinok-strakhuvannja-zhittja-ochima-natsionalnogo-lidera
19. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» : [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>.

STATE REGULATION OF ACTIVITIES OF LIFE INSURANCE COMPANIES IN UKRAINE

O. Kryvytska

National University «Ostroh Academy»

vul. Seminar 2, Ostroh, 35800, Ukraine. E-mail: olha.kryvytska@oa.edu.ua

Purpose. Topical issues of governmental regulation of life insurance industry in Ukraine are to be investigated. The immediacy of the problem is defined by the social importance of life insurance in the national economy. It appears to be

vital for the society within the framework of political, economic, demographic and other challenges. **Methodology.** The methods of comparison, synthesis and analysis were applied to study the regulatory and legal basis of the governmental regulation of life insurance companies activity. Legislative acts, scientific papers, periodical literature and online resources are at the article's core. **Results.** Terms and conditions of the modern regulatory framework of governmental regulation of underwriters were analyzed in the article. The background and purpose of the governmental regulation of the industry were defined proceeding from the fact that life insurance companies play an important role in pension reform. As well, objects and subjects of government regulation of life insurance companies activity were characterized. It was concluded that there is a need for efficient governmental regulation of life insurance companies activity in providing protection of the insured person. The article pays attention to the modern condition of the governmental regulation mechanism of creating and organizing the life insurance companies. Also, systems of insurance regulation were analyzed. The results prove that the liberal model of regulation of life insurance companies activity is applied in our country. **Originality.** The place of governmental regulation of life insurance companies activity in the system of regulatory economics was defined. It was mentioned that having organized the mechanism of governmental regulation of life insurance companies activity in Ukraine at an adequate level, the state assumes responsibilities for the regulation of incomes of the population. **Practical value.** It is recommended that financial solvency should be considered as the main goal of governmental bodies of insurance supervision. Besides, there were clarified and characterized such functions of life insurance companies activity as institutional, controlling, regulating, social, security, investment, and stimulating. References 19, tables 1, figures 1.

Key words: regulation, government, company, insurance, life, functions, object, subject, insured person.

REFERENCES

- Vovchak, O. D. (2004) *Strakhuvannia* [Insurance] : tutorial, Novyi svit – 2000, Lviv, Ukraine.
- Hamankova, O.O., and Hamankov D. V. (2009), Stanovlennia rynkovykh vidnosyn u sferi strakhuvannia v Ukraini ta rol derzhavy v rehuliuванні tsykh protsesiv, *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. Tarasa Shevchenka, seriia "Ekonomika"*, vol. 113, pp. 14-19.
- Osadets, S. S. (2002), *Strakhuvannia* [Insurance] : tutorial, KNEU, Kyiv, Ukraine.
- Furman, V. M. (2005), "State regulation of the insurance market as a factor in its strategic development", *Ekonomika i prohnozuvannia*, no. 3, pp. 114-127.
- Kozmenko, O. V., Kozmenko, S. M., and Vasyliieva T. A. (2011) *Strakhovy i perestrakhovy rynky v epokhu hlobalizatsii* [Insurance and reinsurance markets in the era of globalization], monograph, Universytetska knyha, Sumy, Ukraine.
- Mnykh, M.V. (2006) *Strakhuvannia v Ukraini: suchasna teoriia i praktyka* [Insurance in Ukraine: Theory and Practice], monograph, Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
- Unku, K. "The formation and development of life insurance in Ukraine", available at : <http://intkonf.org/unku-k-stanovlennya-ta-rozvitok-strahuvannya-zhittya-v-ukrayini/> (accessed March 10, 2017).
- Andreeva, E. V., and Rusakova, O. I. (2015), *Strakhovaia deiatelnost i ieio regulirovaniie na sovremennom strakhovom rynke* [Insurance activity and its regulation in the modern insurance market], BGUEP, Irkutsk, Russia.
- Zalietov, O. M. (2007), "State regulation of life insurance in a globalizing world economy", *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu im. Tarasa Shevchenka, seriia "Ekonomika"*, no. 97, pp. 37–39.
- Plysa, V. Y. (2010), *Strakhuvannia* [Insurance] : textbook, Karavela, Kyiv, Ukraine.
- Shvaika, L. A. (2006), *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky* [State regulation of the economy], Znannia, Kyiv, Ukraine.
- Shirinian, L. (2014) *Finansove rehuliuвання strakhovoho rynku: problemy teorii ta praktyky* [Financial regulation of the insurance market: problems of theory and practice], monograph, Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.
- Yavorska, T. V. (2012), *Derzhavne rehuliuвання strakhovoho pidpriemnytstva v Ukraini* [State regulation of insurance business in Ukraine], monograph, LNU im. Ivana Franka, Lviv, Ukraine.
- Zakon Ukrainy "Pro nederzhavne pensiine zabespechennia", Verkhovna Rada Ukrainy, available at: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1057-15> (accessed March 10, 2017).
- Yavorska, T. V. "Concepts and categories of the theory of state regulation of insurance business", available at : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/natural/Nvuu/Ekon/2010_29_2/statti/67.htm. (accessed April 5, 2017).
- "Subjects and objects of state regulation of economy", available at : http://pidruchniki.com/1800010245346/politekonomiya/subyekti_obyekti_derzhavnogo_regulyuvannya_ekonomiki (accessed April 6, 2017).
- "Objects, subjects and the main levers of state regulation of the economy", available at : <http://uchebnik-online.com/123/650.html> (accessed April 6, 2017).
- "Ukrainian life insurance market through the eyes of the national leader", available at : http://www.taslife.com.ua/uk/pro_kompaniyu/presentr/zmi-pro-nas/detaljno/ukrainskij-rinok-strakhuvannja-zhittja-ochima-natsionaljnogo-lidera (accessed April 5, 2017).
- Zakon Ukrainy "Pro zahalnooboviazkove derzhavne pensiine strakhuvannia", Verkhovna Rada Ukrainy, available at : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (accessed March 10, 2017).

Стаття надійшла 10.05.2017